

A KÖTÉLTÁNCOS

Hangjáték

VARGA ZOLTÁN

Személyek:

Tibor
Jenő
Vera
I. gyerek
II. gyerek
III. gyerek
I. hang
II. hang
III. hang (nő)
IV. hang (nő)
V. hang
VI. hang
Ripporter
Anya
Raktárnok
Egy hang
Asszony

(Zene. A hangjátékban gyakran visszatérő „kötéltáncdallam” lassú, borús változata. Utána néhány percet át óraketyegés.)

TIBOR: Jenő, itt vagy? *(Óraketyegés, Tibor érezhetően feleletre vár.)* Jenő! Válaszolj! ... Hallasz engem? ... Ugyan, öregem... Úgyis tudom, hogy itt vagy. Mire jó ez a nevetséges bújócska? Szóalj meg végre... Csak annyit szeretnék mondani... Vagy mégse lennél itt? ... *(Könyörgő, kétségbeesett hangon.)* Kérlek, Jenő, beszélj! Értsd meg, az nem lehet, hogy te most csak úgy eltűnj. Ez nem járja, érted. Hogy csak így itthagyj és... Jenő! Jenő!

(Csend, óraketyegés.)

TIBOR: *(Újra próbálkozik, halkabban)* Jenő . . .

JENŐ: *(hangja visszhangtérben, ami azonban első néhány mondata után fokozatosan megszűnik: Jenőből „egyenrangú beszélgetőpartner” válik)* Itt vagyok.

TIBOR: Mit akarsz már megint?

JENŐ: Hívtál. Valószínűleg te akarsz valamit.

TIBOR: *(nyersen)* Csak azt akarom megmondani, hogy menj a fenébe. Hagyj békében. Nincs szükségem rád többé. Kész! Főlöszleges, hogy ezután is körülöttem lebzselj.

JENŐ: De hiszen az előbb hívtál.

TIBOR: Csak hogy megmondjam, aminek vége, vége. Ha egyszer elmentél, menj el egészen.

JENŐ: Ezt te nem akarhatod. A barátom vagy.

TIBOR: Voltam. Amíg éltél. Az ember az élők barátja és nem a holtaké.

JENŐ: De megőrzi a halott barátai emlékét.

TIBOR: Ugyan ne érzelej . . . És egyáltalán, mért vagy olyan biztos benne, hogy a barátod voltam?

JENŐ: Mellettem álltál a legválságosabb percekben is.

TIBOR: A tetteknél többféle magyarázata is lehet.

JENŐ: *(megdöbbenve)* Mért mondod ezt most nekem? A legjobb barátodnak?

TIBOR: Hogy tisztán láss.

JENŐ: Úgy gondolod, nem látok tisztán?

TIBOR: *(nevet)* Te és a tisztánlátás . . . Most is olyan vak vagy, mint amikor még éltél. Nem hiszed el?

JENŐ: Hiszem, nem hiszem, mért fontos ez most?

TIBOR: Fel akarlak világosítani.

JENŐ: És ha én nem akarom, hogy felvilágosíts? Ha nem akarok tisztán látni?

TIBOR: Meg kell hallgatnod. Akarom. Kényszerítelek rá.

JENŐ: *(könyörgő hangoz)* Ne! Nem akarom!

TIBOR: De én igen . . . Ide figyelj. Ami az én barátságomat illeti, hát erős a gyanúm, hogy . . .

JENŐ: *(közbeszól)* Nem hallgatlak meg. Elmegyek. Eltűnök.

TIBOR: *(ijedten)* Ne! Kérlek maradj.

JENŐ: Az előbb azt akartad, tűnjek el.

TIBOR: Most is azt akarom. De előbb meg akarom magyarázni, hogy nem voltam igazán a barátod. Ki akarom nyitni a szemed. Különben úgyse tűnnél el végleg. Ki kell ábrándítsalak.

JENŐ: Ne. Inkább megígérem, hogy nem zavarlak többet. Meg akarom őrizni az illúzióimat.

TIBOR: Erről szó sem lehet. Le kell számolnom veled. Be kell fejeznem ezt az ügyet.

JENŐ: *(konokul)* De én eltűnök. Igenis eltűnök.

TIBOR: Ha nem akarom, nem teheted.

JENŐ: Mért ne tehetném?

TIBOR: Bennem vagy. Belém vagy zárva. Rajtam kívül már nem létezel.

JENŐ: *(tétován)* Ebben igazad lehet.

TIBOR: El kell tehát mondanom, hogy... Figyelsz rám?
 JENŐ: Kényszerítettél. Nagyon kegyetlen leszel?
 TIBOR: Csak amennyire az igazság kívánja. Szembe kell nézned vele.
 JENŐ: Már megtettem. Levontam az összes konzekvenciákat.
 TIBOR: Túl későn. És most nem is erről van szó. Hanem a barátságunkról.
 JENŐ: *(sóhajtva)* Értem. Tehát nem voltál a barátom? Nem szerettél úgy, ahogy egy barátot szokás?
 TIBOR: Nem. Csak úgy, mint egy versenylovat vagy vadászkutyát. A képességeidet szerettem.
 JENŐ: Én is csak azokat szerettem magamban.
 TIBOR: Ez volt a legnagyobb hibád. Nem szeretted magadat olyannak, amilyen voltál. Ez okozta a vesztedet.
 JENŐ: Lehetséges... De ez most már nem fontos. Nem rólam van szó.
 TIBOR: *(csodálkozva)* Nem rólad? Hát kiről?
 JENŐ: Csakis rólad. Neked van szükséged rám.
 TIBOR: Nekem? Mért gondolod?
 JENŐ: Most már csakis neked lehet szükséged valamire. Egyedül neked lehet fontos, hogy elmondj valamit. Azt, hogy nem voltál a barátom. Hogy csak a képességeimet szeretted.
 TIBOR: Ezt már elmondtam. Látom megértettél. És ezzel be is fejeztük. Elmehetsz. Vagy nem elég ennyi?
 JENŐ: *Neked* nem elég.
 TIBOR: *(ingerülten)* Nekem tökéletesen elég. Csak ennyit akartam.
 JENŐ: Biztos vagy ebben?
 TIBOR: *(ugyanúgy)* Tökéletesen. *(Erélyesen.)* Befejeztem. Tűnj el!
 JENŐ: Tévedsz, ha azt hiszed, hogy csak úgy elzavarhatsz. Visszatarthatsz, de el nem űzhetsz.
 TIBOR: *(kiáltva)* De nekem többé semmi szükségem rád! Érted?
 JENŐ: Olyan hevesen bizonygatod ezt, hogy már csak ezért sem lehet igaz. Előtted még nagyon is sok dolog tisztázatlan. Sok mindent meg akarsz tudni rólam. Illetve magadról... És egyelőre nem is akarok elmenni. Ehhez tartsd magad.
 TIBOR: *(sóhajtva)* Hát akkor... *(Határozottan.)* Igen. Mindent tudni akarok.
 JENŐ: Na látod... Akkor felelj a kérdéseimre.
 TIBOR: Én neked?... *(Észbe kapva.)* De kérdezz csak.
 JENŐ: Mondd, mit éreztél először irántam?
 TIBOR: Muszáj erre válaszolnom?
 JENŐ: Az előbb mindenáron fel akartál világosítani.
 TIBOR: Ez igaz... Nos megmondom: semmit. Mert akkor még azt hittem, semmire sem vagy képes. Jelentéktelen figurának láttalak, akin át szokás nézni... *(Élénken.)* Komolyan, mintha még arcod se lett volna. Leg-

alábbis nem olyan, amelyben az emlékezet megkapasz-
kodhat. Főleg pedig, mintha nem lett volna benned
semmi. Valahogy nem lehetett hinni rólad, hogy akarsz
valamit. Hogy terveid lennének. Hogy lázadsz valami
ellen. Mintha még a munkáddal is elégedett lettél vol-
na: azzal a lélekölő munkával, amit én csak gyűlölni
tudtam. Pontosan és rendesen végeztél, az undor min-
den jele nélkül... Valahogy ez volt a legkiábrándí-
tőbb benned. Az, hogy ennyire normális vagy.

JENŐ: Értelek. És mikor kezdted rájönni, hogy mégsem va-
gyok az?

TIBOR: Csak később. Amikor Vera felfedezett a számomra.

JENŐ: Vera? ... Ott volt a gyászmenetben?

TIBOR: Ott. Még mindig sirat. Meg lehetsz elégedve... Tekin-
tettel arra, hogy valaha előszeretettel lőtte beléd az apró
nyilait... De ne szólj közbe mindig... Tehát, amint
mondtam, kezdetben semmit sem láttam benned. Sőt
azt hiszem, nem is igen néztem rád...

*(Szava fokozatosan elhalkul. Zene, majd írógépkatto-
gás.)*

VERA: *(abbahagyja a gépelést)* Jenőkém, látom, elmész...

JENŐ: *(szolgálatkészen)* Igen. Hozhatok valamit?

VERA: *(affektálva)* Csak, ha szeretsz. Egy üveg joghurtot és
két zsemlet. Meghalok az éhségtől.

JENŐ: Nagyon szívesen.

VERA: Cukorfalat vagy. És ha sietsz is egy kicsit, örökre a
tied vagyok.

JENŐ: Tíz perc múlva itt leszek. Vizontlátásra. *(Lépteinek
hangja.)*

VERA: Viszlát, drágám! *(A kinyíló és becsukódó ajtó hangja
közben.)* De igazán siess, egyetlenem, ha életben akarsz
vizontlátást. *(Néhány ütés az írógépen.)* Allati rendes
gyerek. Pontosan tíz perc múlva itt lesz.

TIBOR: Arra mérget vehetsz. Hacsak el nem üti egy autó.

VERA: Nem fogja elütni. Arra is mérget vehetsz.

TIBOR: *(ásít)* Na persze. Hón szeretett városkánkban nem
nyüzsögnek még annyira a kocsik. És hát Jenő szabá-
lyosan közlekedik. Ahogy a nagykönyvben megírták. Te-
hát, mivel *(Vera hanghordozását utánozva.)* „állatian
rendes gyerek”, csakugyan időben itt lesz. Kilenc óra
harminckét perc. Kilenc negyvenkettőkor belép az élet-
mentő táplálékkal.

VERA: Úgy van. Jobb kezében a joghurtos üveg, baljában a
két zsemle.

TIBOR: És miközben átadja, azt mondja: „tessék”. Csak eny-
nyit. És mindig ugyanígy.

VERA: Ez azért nem biztos. Lehet, hogy azt mondja: „tessék,
Vera”. És ez jelent valamit.

TIBOR: *(gúnyosan)* Értem. Természetesen magadba bolondítottad.

VERA: *(fölényesen)* Sokkal nehezebb lett volna nem magamba bolondítani.

TIBOR: Lehetséges. Mivel áldozatnak is szánelmas. Ám ennek ellenére te láthatólag élvezed a helyzetet.

VERA: Lehet, hogy éppen ezért mulattat.

TIBOR: *(tettetett felháborodással)* Micsoda szadizmus! Megérdemelnéd, hogy elcsábítva és elhagyatva, kifacsart citromként heverj valami szemétdombon egy halom krumplihéj és egy üres rágógumis papír között.

VERA: Kedves vagy, mondhatom.

TIBOR: Ja kérek, a férfiszolidaritás... Meg nem is értem, mi élvezetet találsz egy ilyen jelentéktelen alak ugratásában?

VERA: Hátha nem is találok annyira jelentéktelennek?

TIBOR: Na ne mondd. Még majd kidertül, hogy érdekel.

VERA: Lehetséges. De megnyugtathatlak, csakis emberileg.

TIBOR: Több mázsás kő esett le a szívemről. Csak sajnos én Jenőben még az embert is alig tudom meglátni. Nekem inkább gépnek tűnik. Nem túl nagy teljesítményű, de megbízhatóan működő gépnek.

VERA: Eleinte én is ilyennek láttam. De azért mintha lenne benne valami különös.

TIBOR: Különös? Jenőben? Ugyan már!...

VERA: De komolyan. Néha szinte nyugtalanítónak találok. *(Tűnődve.)* Én nem is tudom... Valahogy éppen azt érzem furcsának, hogy nem is akar másnak látszani, mint — ahogy te mondod — pontosan működő gépnek. Míg mi szakadatlanul védekezünk ez ellen.

TIBOR: Védekezünk? Úgy gondolod?

VERA: Hát persze... Szerintem ez a normális. Vagy te még nem gondoltál arra, hogy mi itt ebben a nyavalyás irodában mindannyian gépek vagyunk? Csak éppen titkolni akarjuk. Önmagunk előtt is. Gépek szerepét töltsük be, de nem akarunk azok lenni és ezért megjátszuk magunkat. Eredetieskedünk, pózokat veszünk föl. Úgy teszünk, mintha lenne egyéniségünk. Jenőből viszont, mintha hiányozna ez a kétségbeesett kapálódzás. Emögött lehet valami. Itt talán valami titok lappang.

TIBOR: Szerintem Jenő túl öntudatlan ahhoz, hogy valami is megérezzen ebből a gépszerúségből, és így nem is védekezik ellene.

VERA: És ha mégis? Csak éppen jobb módszere van? És ezért fűtyül még az ugratásainkra is. Tudja, hogy fölöttünk áll.

TIBOR: Élénk a fantáziád. De azért azt alá is kellene támasztani valamivel.

VERA: Nem figyelted még meg? Amikor pár pillanatra kibámul az ablakon. Ilyenkor olyan az arca, mintha nagy

tervei lennének. Mintha azt mondaná: „majd én megmutatom nektek!” Semmit se vettél észre ebből?

TIBOR: *(elgondolkozva)* De igen... Azt hiszem... *(Élénkebben.)* Csakugyan. Most, hogy mondod...

VERA: Na látod! Csak tudnám, mit forgat a fejében. Ki kellene szedni belőle valahogy. Már az is gyanús, hogy olyan visszavonult. Hogy a városban szinte sosem látni. Ez még csak megerősíti a gyanúmat, hogy...

(Kívülről közlő lépések hangja, ajtónyikorgás.)

TIBOR: Na mit mondtam? Kilenc óra negyvenkét perc.

(Vera gyorsan gépelni kezd, zene.)

TIBOR: Látod? Így beszéltünk rólad. Meg vagy lepve?

JENŐ: *(hangja kezdetben most is visszhangtérben)* Az én érzéseim már nem számítanak. Voltaképpen nincsenek is.

TIBOR: Az előbb menekülni akartál. Ez nem arra vall.

JENŐ: Hátha csak ugrattalak. És a kedvedben akartam járni. Mert szükséged van rá, hogy beszélj. Folytasd.

TIBOR: Egyáltalán nincs szükségem rá. Éppen eleget mondtam.

JENŐ: Folytatnod kell. A saját érdekedben. Ha kell, kényszerítelek.

TIBOR: *(erőltetetten nevet)* Te engem? Ugyan már!

JENŐ: Az előbb azt mondtad benned vagyok. Vess ki hát magadból, ha tudsz. Csakis úgy teheted, ha beszélsz. Folytasd hát. Segíteni akarok rajtad. Ahogy te is mindig a segítségemre voltál.

TIBOR: *(meghatottan)* Köszönöm. Úgy látszik, *te* csakugyan a barátom voltál.

JENŐ: Hagyjuk az érzélgést. Folytasd inkább.

TIBOR: *(kissé sértődötten)* Rendben van. De hol is hagytam abba?... Ja igen. Tudom már... Nos, hogy őszinte legyek, először nem is vettem komolyan Verát. Ismertem a képzelőerejét. De aztán én is megfigyeltem, amint egyikét másodpercre kibámulsz az ablakon. Valahová meszsze, szinte mindenén túlra. A tekinteted réveteg volt, de a fogaidat összeszorítottad. Néha szinte a csikorgásukat is hallani véltem. És volt ilyenkor az arcodban valami eltökélten napóleoni. Vagy inkább ennek a karikatúrája... Komolyan mondom, ha így elnéztelek, sokszor alig tudtam magamba gyúrni a nevetést... Mégis izgatott a titkod: elhatároztam, csakugyan kifürkészem... Talán még most sem tudod, hogy azon a délutánon, amikor először jártam nálad, csak azért indultam horgászni, hogy hozzád csatlakozhassam. Tudtam, hogy kint laksz a város szélén, és így arra számítottam, egy darabon együtt megyünk. De nem gondoltam volna, hogy ilyen könnyen sikerül...

(Zene, majd az utca hangjai: időnként autózúgás, léptek hangja.)

- TIBOR: *(látszólag csevegő közömbösséggel)* De komolyan. Mért nem ülsz ki egy kicsit a vízpartra? Ilyenkor jól harapnak a halak.
- JENŐ: Talán tényleg nem lenne rossz. De nincs is fölszerelésem. Meg nem is értek hozzá...
- TIBOR: Majd megtanítalak. Neked való szórakozás lenne. A hozzád hasonló békés fickók, ha egyszer megfogják a bot végét, nemigen eresztik el többé.
- JENŐ: *(zavartan)* Meglehet... Csak sajnós... többnyire dolgom van...
- TIBOR: Valami mellékkereset?
- JENŐ: *(kitérően)* Nem... Csak a kertben. Elég nagy kertünk van. Sok munkát ad.
- TIBOR: Ugyan, öregem. Szórakozni is kell. Én nem is értem, hogy téged sehol nem látni. Nem jó így begubózni.
- JENŐ: Lehet... De tudom is én... Nekem már csak ilyen a természetem... Na de szerbusz. Már itthon is vagyok.
- TIBOR: Viszlát, öregfiú. És igyekezz egy kicsit kimozdulni hazulról.
- JENŐ: Majd megpróbálom. *(Hirtelen izgatottan.)* Te, Tibor. Bejöhetnél egy percre. Megnézhetnéd, mit dolgozom.
- TIBOR: Inkább máskor. Most sietnék. És láttam már kerti munkát.
- JENŐ: Nem kerti munkát... Azt csak úgy mondtam. Másról van szó.
- TIBOR: Csak nem valami titkot akarsz rám bízni?
- JENŐ: *(mélyet lélegzik)* Ha megígéred, hogy senkinek sem mondogod el.
- TIBOR: Csak ki vele. Megbízhatasz bennem.
- JENŐ: De ezt látnod kellene. Kérlek, gyere be.
- TIBOR: Az isten szerelmére! Csak nem valami találmányon töröd a fejed?
- JENŐ: Nem. De azért ez valami hasonló. Meg fogsz lepődni. Bejössz?
- TIBOR: Most már kíváncsivá tettél. Őszintén szólva rég sejtem, hogy valami rosszban sántikálsz...

(Kiskapu nyikordulása. Lépések téglajárdán, majd csupasz földön. Közben Jenő hangja.)

- JENŐ: Csak gyere. Egészen a kert végébe... Na itt van. Látod ezt?
- TIBOR: Hát ez mi?
- JENŐ: Drótkötél. Egyelőre csak így, alacsonyan. De később, ha jobban belejövök, magasabbra teszem.
- TIBOR: Aha. De mibe akarsz belejönni?
- JENŐ: Rögtön meglátod. Csak levessem a cipőmet... Nna... Most figyelj!

TIBOR: Csupa szem vagyok.
JENŐ: Hopp... Látod ezt...

(Zene. Valami friss, szökdécselő dallam zongorán, esetleg trombitán: mintegy Jenő lépéseit, mozdulatait érzékelteti. Közben Tibor hangja.)

TIBOR: *(csodálkozva)* No nézd csak! Ez egészen ügyes... Még akár cirkuszban is...

(A zene ritmusa akadozni kezd, majd hirtelen elhallgat. Bukást érzékeltető hangeffektus.)

JENŐ: Kérek, maradj inkább csendben. Ha beszélsz, nem tudok koncentrálni.

TIBOR: Ahogy parancsolod... Na rajta! Hallgatni fogok.

(Újra az előbbi dallam, de ismét elakad.)

JENŐ: *(bosszankodva)* Ejnye... Csak blamálok itt magam... Pedig ez már igazán jól ment...

TIBOR: Ha máskor tudad, most is tudnod kell. Fő a nyugalom. Vegyél mély lélegzetet, mielőtt hozzáfogsz.

(Zene, ugyanúgy, mint korábban. Most többször egymás után, de a dallam mindig befejezetlen marad, hamisan elcsuklik.)

JENŐ: A fene egye meg. Úgy látszik, ha néznek, nem megy... Pedig évek óta gyakorolom. *(Izgatottan magyaráz.)* Nem is képezed, mi mindent tudok. De csak ha nem lát senki. Talán el sem hiszed, pedig igazán...

TIBOR: *(csillapítva)* Ugyan már! Ha nem tudnál, nem hívtál volna be. Ez csak világos. Csak kissé gátlásos természet lehetsz.

JENŐ: Pedig e téren talán vihetném valamire...

TIBOR: Meg kellene szoknod, hogy néznek... Tudod mit? Holnap újra eljövök. És megint megpróbálok. Jó?

JENŐ: Igazán rendes tőled, hogy nem nevezsz ki. Holnap talán tényleg nyugodtabb lennék. Igazán, gyere el még egyszer...

(Újra a zene. Pár taktus után ismét kibicsaklik.)

JENŐ: Nahát! Ma sem... Ez igazán képtelenség...

TIBOR: Fő, hogy ne idegeskedj... *(Közben a zene, ugyanúgy.)* És előre nézz. A drót végére. Ne rám bámulj... Na... na... most... no nézd csak... így... így... *(A zene hirtelen elhallgat.)* Ejnye...

JENŐ: *(letörten)* Úgy látszik, hiába minden...

TIBOR: Kitartás. Próbáld meg újra.

(Zene, ugyanúgy.)

JENŐ: *(kétségbeesetten)* De hát ez örület. Kész örület!

(Zene, ugyanúgy.)

JENŐ: *(elcsukló hangon)* Nem és nem! Hiába akarom! Mintha a hátamon is szem lenne: látom a gúnyos mosolyodat.

TIBOR: Hülyeség. Eszemben sincs gúnyólordni.

JENŐ: *(hisztérikusan)* Tudom, hogy nem! Mégis így érzem!

TIBOR: Igazán sajnálom. Pedig igyekezlek megérteni... *(Meggyőződés nélkül.)* De talán mégsem kellene végleg földni. Idővel egészen biztosan...

(Közzene.)

JENŐ: *(hangja kezdetben ismét visszhangtérben)* Látod? Mégis a barátom voltál. Nem neveltél ki. Igyekeztél megérteni, és sajnáltál a kudarcomért. Hogy olyan kétbalkezes alak voltam.

TIBOR: Azt hiszem, csak tapintatos akartam lenni.

JENŐ: A tapintat is a barátság jele lehet... És kitartóan jöttél. Mindig újra reménykedve. Hogy egyszer mégis sikerül. Amikor pedig feladtam a harcot, nagyon szomorúnak látszottál.

TIBOR: És ha csak azért voltam csalódott, mert egy számomra mulatságos szórakozás véget ért? Mivel élveztem a kínlódásodat? Vagy titokban megkönnyebbültem, hogy vége a nevelésnek és kínos játéknak?

JENŐ: De hallgattál. Senkinek egy szót se szóltál. Verának se.

TIBOR: Ez még nem barátság. Éppen csak annyira barbár mégsem voltam.

JENŐ: De mikor egyszer újra megkértelek, gyere el hozzám, a szemedben lelkesedés csillant.

TIBOR: Csak a kíváncsiság fénye. Érdekes csodabogárnak tartottalak.

JENŐ: De tetszett, amit láttál. El voltál ragadtatva. Igen. Egészen biztosan... *(Szava elhalkul.)*

(Közzene, majd újra a „kötéltánc-dallam”, ezúttal végig hibátlanul.)

TIBOR: *(tapsol)* Bravó! Bravó! Gratulálok! Mint egy hivatásos cirkuszi kötéltáncos.

JENŐ: *(kissé kifulladásra, de lelkesen)* Na látod! Ugye, megmondtam, most biztosan sikerül. Éreztem, hogy nyugodt vagyok. Legyőztem a lámpalázamat.

TIBOR: Azelőtt sohasem érezted ezt?

JENŐ: Soha. Így nem.

TIBOR: Érdekes. Most egyszerre... *(Kissé gyanakodva, de in-*

kább tréfásan.) Én nem is értem, hogy csináltad. Te öregem, nekem az a gyanúm, hogy itt valami titok lap-pang. Valami műhelytitok, amit talán még nekem se . . .
JENŐ: *(kissé idegesen közbevág)* Ugyan már! Miféle titkom lehetne? És ha volna is, neked elárulnám. De én magam se tudom, hogyan sikerült összeszednem magam . . . Ám ez nem is fontos. Inkább ide figyelj. Mert amit eddig láttál, az még semmi.

(Zene. Az előbbi dallam, csak kissé bonyolultabb, cifrá-zottabb variációban.)

TIBOR: Pompás! Hát Jencikém, én nem is tudom, mit szólok . . .
JENŐ: *(magabiztosan)* Csak ne siess a lelkesedéssel. Várd ki a végét. Ezt nézd meg.

(Ugyanaz a zene, még csipkézettebben.)

TIBOR: Oriási! Csodálatos! Ilyesmit még nem is láttam . . . De megint csak azt kérdezném, honnan ez a magabiztos-ság? Egyszerűen érthetetlen.

JENŐ: *(könnyedén)* Miközben gyakoroltam, igyekeztem elkép-zelni, hogy minden oldalról bámul a közönség. Nyilván ez segített. Azt hiszem, akárki megnézhetne. És akár-hányan.

TIBOR: Nana! Kérdés, Verát kibírnád-e?

JENŐ: Holnap hozd magaddal.

TIBOR: Na erre kíváncsi vagyok. És csakugyan nem ártana, ha megszoknád a közönséget . . .

(Ismét a zene. Ezúttal hosszabb ideig. Először az egy-szerűbb, majd a bonyolultabb dallamvariációk. A befe-jezés után négy tenyér hangja.)

VERA: *(elragadtatva)* Nahát Jenókém . . . Ez remek volt. Hiszen te nagy vagy. Gratulálok! Ezért pusztit érdemelsz!
(Csók.)

JENŐ: *(boldogan, megilletődve)* Köszönöm . . .

VERA: Látod, én mindig is mondtam . . . Kérdezd meg Tibort. Ugye megmondtam, hogy ez a Jenő még sokra viszi . . . És igazán . . . *(Szava elhalkul. Közzene.)*

TIBOR: *(hangja eleinte visszhangtérben)* Látod, most kezdtem csak a barátod lenni. Valójában ekkor kezdődött az egész bolondéria.

JENŐ: *(hangja ugyanúgy)* Amiben te is hittél.

TIBOR: Mulattatott. De lehet, hogy hittem is benne. Megismer-tem a képességeidet.

JENŐ: *(bizonyos nosztalgiával)* Majd mindennap ott voltál nálunk. Gyakran Vera is eljött.

TIBOR: *(átveszi a hangot, ami a továbbiakban egyre lelkesebbé*

fokozódik) Egyre néztem a gyakorlataidat. Nem tudtam betelni velük.

JENŐ: És segítettél nekem.

TIBOR: Magasabbra tettük a drótkötelet.

JENŐ: Mivel úgy sokkal hatásosabb az egész.

TIBOR: Két hosszú póznát ástunk a földbe. Létrákat is szerkesztettünk hozzá.

JENŐ: De óvatosak voltunk.

TIBOR: Kerítettünk egy öreg halászhálót. Jó, ha mindenre felkészül az ember.

JENŐ: Pedig talán nem is kellett volna. Biztosan nem kellett volna.

TIBOR: Féltem a képességeidet. Attól tartottam, a magasban szédülni fogsz. Szükségtelenül kockáztatni ostobaság... Bár úgy mozgottál, mint odalenn a földön. Valóságos balettmozdulatokat végeztél.

JENŐ: Bámultak is. Egyre több embert hívtunk meg.

TIBOR: Nem titkolóztunk többé. Hol ez, hol az jött el a vállalatból. Barátok, ismerősök. Gyakran az utcán is csődület támadt.

(Aláfestésként ismét a „kötéltánc-dallam” hallatszik.)

Mert a kötelet most már az utcáról is látni lehetett. Főleg a gyerekek verődtek össze gyakran. Ha gyakoroltál, mindig bámult néhány...

(A zene felerősödik, egy-két másodpercig teljes hangerevével szól, majd újra elhalkul, de nem hallgat el egészen.)

I. GYEREK: Oda nézzetek! Mint egy igazi cirkuszos!

II. GYEREK: Ez semmi. Már többször láttam... De tegnap láttatok volna. A biciklit. Ráállította a kötéltre és úgy hajtotta. A gumit persze levette róla...

III. GYEREK: *(kisebb a másik kettőnél):* Jaj! Leesik!

II. GYEREK: A fenét. Ez csak beugratás. Hogy begyulladjunk. Máskor is csinálta már ezt. Mindig.

I. GYEREK: De irtó tud, ugye?...

(A zene újra felerősödik, majd ismét elhalkul.)

JENŐ: *(hangja eleinte újra visszhangtérben)* Egyszer az igazgatónk is eljött.

TIBOR: Hallotta a híredet és érdeklődött. Persze, meghívtuk. El volt ragadtatva.

JENŐ: Pedig azelőtt talán nem is tudta, hogy ott dolgozom a vállalatban. Hogy a világon vagyok.

TIBOR: Most viszont neki támadt az az ötlete, hogy lépj föl a gyár udvarán. Vállalatunk fennállásának huszadik évfordulóján. Ez kapóra jött.

- JENŐ: Végre nagyobb nyilvánosság előtt mutatkozhattam be.
TIBOR: Én pedig összeállítottam a repertoárodát. Arra gondoltam, néhány aktuálisnak tűnő, humoros számot kellene betanulnod. Leültem, és papírra vettem az elképzeléseimet, aztán megbeszéltem veled. Mert ekkor már annyi artista-szakkönyvet olvastam össze, hogy valósgos szakértő lett belőlem.
- JENŐ: És még azt mondod, nem voltál a barátom. Mennyit törted magad miattam. Szakadatlanul újabb mutatványokra biztattál.
- TIBOR: Mert lázba hoztál. Valami kerge állapot kerített hatalmába. Talán mert a magam diadalának éreztem, ha sikeresen végrehajtottad az általam tervezett mutatványokat. Örömmel töltött el, hogy részem lehet a sikeridben. Azokban a kicsikben, amelyeket ekkor szűk körben arattál, és azokban a nagyokban is, amelyeket — így reméltem — ezután aratsz majd. Szinte azt mondhatnám, máris valamiképpen a trénerednek vagy a menedzserednek éreztem magam.
- JENŐ: Összeforrtál velem.
- TIBOR: Sőt, néha mintha azonosultam volna veled. Ha néztelek, mozdulataim a tiédet követték. Néha szinte lábam alatt éreztem a kötelet. Mintha én is odafenn lettem volna, a tömeg fölé magasodva. Madártávlatból kezdtem nézni a dolgokat, ahonnan, ha kedvem tartja, akár le is köphetek a lenn állókra. *(Más hangon.)* Furcsa ez?
- JENŐ: Egyáltalán nem. Magam is csak ezt akartam.
- TIBOR: Ezért csináltad az egészet? Csak ezért?
- JENŐ: Nem elég ez? Mi más kell? ... De beszélj csak magadról. Furcsának találtad a lelkesedésedet? Nevetségesnek érezted?
- TIBOR: Akkor nem. Csak most találom annak. Akkor nemigen figyeltem magamat. Neked örültem. Büszke voltam, hogy én fedeztelek föl. Valami kezdő műbíráló érezheti így magát, aki úgy remél hírnévre szert tenni, hogy egy addig ismeretlen tehetséget mutat be a világnak. *(Valamivel halkabban.)* Persze tudtam, hogy ez mindig csak amolyan kölcsönkapott fény lesz. Akár a bolygóké. De ez nem zavart túlságosan. Talán egyáltalán nem.
- JENŐ: Még az sem, hogy éppen én vagyok az, akitől a kölcsönfényedet várod? Akit korábban lebecsültél?
- TIBOR: Beértem azzal, ami van. Meg nem is igen gondoltam erre. Gondolataimat az érzelmi szükegleteimnek rendeltem alá. Igyekeztem kiélvezni a szerepemet. Szikráztam az ötletektől. A tettekézségtől.

(Szava elhalkul. Közzene.)

- TIBOR: *(harsányan, egy vásári kikiáltó hangján)* És most következik műsorunk fénypontja. Takács Jenő hajmeresztő mutatványai a kötélén. Felhívom a nagyérdemű kö-

zönség figyelmét, hogy e műsorszámunkban nyoma sincs semmiféle célzásnak egyes közszeretnek örvendő igazgatók egyensúlyozó művészetére, akik minden objektív nehézség ellenére biztosan állnak a lábukon, és rendületlenül csakis előre, biztató jövőjükbe tekintenek. Aki elkövetkező számunkból ilyesmit vélné kiolvasni, jobb, ha máris mélységesen szégyelli magát. Mert amit most láthatunk, nem egyéb tiszta művészetnél.

(Zene. A „kötéltánc-dallam” minderr eddiginél hosszabb ideig. Az egyszerűbb, majd a bonyolultabb változatok. Időnként elhalkul, majd erősödik. Közben hangok a közönség soraiból.)

I. HANG: Az ördögbe is. Ki a fene gondolta volna róla. Egy ilyen nyápic alak. Azt hittem volna róla, kettőig se tud számolni.

II. HANG: Nem mindenkin látszik, mi rejlik benne.

I. HANG: Akármelyik cirkuszban felléphetne. Odanézz! A szentségít neki!

III. HANG: Jaj! ... Egészen melegem lett. Azt hittem leesik.

II. HANG: *(nyugodtan)* Ott a háló. Még ha le is esne. Ringatózna, mint a bölcsőben.

III. HANG: Tudom, de mégis ... Ha az ember így nézi, egészen elfeledkezik róla.

II. HANG: Meg különben is szándékosan csinálta. Előre belekombinálta a játékba ...

(A zene kis időre fölerősödik.)

IV. HANG: Nahát! Szinte hihetetlen!

(A zene közben újra fölerősödik, most már rendkívül cifrázottan szól.)

I. HANG: De tényleg ... Ilyet még nem is láttam.

II. HANG: Nemrég a tévében láttam egy kötéltáncost, de ezt meg se közelítette.

(A zene véget ér. Viharos, hosszan tartó taps.)

II. HANG: Gratulálok, fiam. Nagyszerű voltál.

JENŐ: *(líhegve)* Köszönöm ... Nagyon köszönöm ...

I. HANG: Én is gratulálok. Kolosszális volt.

JENŐ: Köszönöm ...

III. HANG: Jaj, én úgy izgultam. Mindig beugratott. Pedig tudtam, hogy szándékosan kezd inogni. És hiába láttam, hogy ott a háló ... Szóval, gratulálok ...

JENŐ: Köszönöm ...

V. HANG: Ugyancsak gratulálok. Az ember nem is gondolta volna magáról.

JENŐ: Köszönöm ...
IV. HANG (NŐ): Jenőkém, hát ez igazán... Gratulálok. És még nagyobb sikereket kívánok a jövőben...
JENŐ: Köszönöm ...
VI. HANG: Gratulálok.
JENŐ: Köszönöm ...

(Mind sebesebben ismétlődik. Hangok: „Gratulálok”, Jenő: „Köszönöm”. Természetellenes sebességgel váltja egymást a két szó, majd visszahangozva elhalkul. Rövid közzene.)

RIPORTER: *(érezhetően nem ez az első kérdése)* Nyilván éveken át tartó szívós munkával érte el ezt a nagyszerű eredményt. Lapunk olvasóit bizonyára érdekli: mióta gyakorol?
JENŐ: *(még mindig lihegve)* Több mint öt éve.
RIPORTER: Sok nehézséggel kellett megküzdenie, amíg idáig eljutott?
JENŐ: Hát bizony... Meglehetősen sokkal.
RIPORTER: Ha lehetne erről kissé részletesebben. Milyen természetű nehézségek voltak ezek?
JENŐ: Főleg lelki természetűek. Elfogódott voltam, félttem a nyilvánosságtól. Jócskán előrehaladtam már, de nem mertem a közönség elé lépni. Ha néztek, rendszerint elrontottam a mutatványt.
RIPORTER: És hogyan sikerült végül is legyőznie ezt az elfogultságát?
JENŐ: Mindenekelőtt a barátom segítségével. Megértésével és bátorításával állandóan támogatott. Ha válságos pillanataimban nem áll mellettem, alighanem semmit sem érek el.
RIPORTER: További tervei? Ezután is csak saját kedvtelésére kívánja úzni ezt a sportot, vagy szándékában áll hivatásos artistává lenni?
JENŐ: Még nem döntöttem. Talán megpróbálok valamelyik cirkusznál elhelyezkedni. Esetleg önálló fellépésre kérek működési engedélyt... De mindenképpen nagyon remélem, hogy sok kellemes percet szerzek még a közönségnek.
RIPORTER: Köszönöm. Most egy-két kérdést talán a jó baráthoz is. A barátja arról beszélt, milyen sokat köszönhet önnek. A bátorításon kívül mivel járult még hozzá az eredményeihez?
TIBOR: *(érezhető álszerénységgel)* A barátom kissé eltúlozza a szerepemet. Nem hiszem, hogy az én biztatásom és támogatásom olyan sokat jelentett volna. De talán nem szerénytelenség, ha megemlítem, hogy Jenő barátom számos mutatványa az én közreműködésemmel született meg. Mondhatni, közösen terveztük őket...
JENŐ: *(közbeszól)* A barátom szerénykedik. Mutatványaim megtervezésében övé az oroslánrés.

- RIPORTER: Nagyszerű. Tehát úgy is mondhatnánk, a koreográfus szerepét tölti be?
- TIBOR: Igen, azt hiszem ez a helyes kifejezés... Mi tagadás boldog és büszke vagyok, hogy a barátom sikereiben részem lehet. De még jobban örülnék, ha ezt elmondhatnám a jövőben is.
- RIPORTER: Köszönöm... Egy felvételt, ha megengedi?... Természetesen a fellépéséről is csináltam néhány pillanatképet. Így... Köszönöm... Most kettejükről együtt... Jó!... Köszönöm.

(Szava elhalkul. Közzene.)

- JENŐ: *(hangja kezdetben most is visszhangtérben, ugyanúgy Tiboré is)* Csak úgy ragyogott az arcod. Ugye, számodra is ez volt a nagy nap?
- TIBOR: Igen. Pályánk csúcса. Egy vakondtúrás, ahonnan kitárult szemünk előtt a nagyvilág. Jól értetted: „a szemünk előtt”. És a „pályánkról” beszéltem. Mivel úgy gondoltam, mindenhová követni foglak. Mint valami menedzser, titkár, impresszárió vagy mit tudom én. Úgy számítottam, szükségem lesz rám. Hiszen te — már megbocsáss — gyakorlati dolgokban mindig kissé ügyefogyott voltál. Még most, látszólagos magabiztosságod korszakában is. Az árnyékod akartam lenni. Megszökni ebből a porfészekből, az áporodott levegőjű hivatali szobából. Megszabadulni az aktáktól, a véget nem érő számoszlopoktól. Fantasztikus terveket szőttem. Más nem is érdekelt.
- JENŐ: És nem sejtettél semmit? Hogy valami nincs rendjén? Hogy a dolognak rossz vége lehet?
- TIBOR: Nem. A zavaró körülményeket kizártam magamból. Nem akartam meglátni, hogy a metamorfózisodban van valami nyugtalanító. Hogy az emberfeletti magabiztosságod embertelen és természetellenes. Pedig mint barátoknak, aggódnom kellett volna... De később kezdtem csak nyugtalanzkodni. Amikor egy napon az anyád jelent meg nálam. Ő persze mindig féltett. Ellentétben az apáddal, aki éppúgy megkerült, akárcsak én. Aranybányát látott benned, aki elhalmozza pénzzel... Na persze, mindig szűkösen élt... De az anyád... Igen. Ő talán mindig is sejtett valamit...
- JENŐ: Ja igen, az anyám. Ha valami nagy vállalkozás készül, rendszerint megjelennek az anyák, és a fiacskáikat féltik. Szörnyen kiábrándító ez.
- TIBOR: Akkor magam is annak éreztem. De azért az igazi barátnak is kicsit hasonlítania kellene az anyákhoz. Nem gondolod?... Igaz, mire mentél volna olyan baráttal, aki visszatart, ahelyett, hogy serkentene?... No de mindegy... Szóval úgy estefelé jelent meg nálam. Nem tudtam mit akarhat tőlem...

(Közzene, majd kopogtatás.)

- TIBOR: *(felriadva)* Tessék.
ANYA: Tibor fiam, magához jöttem. Beszélni szeretnék magával.
TIBOR: Csak tessék... *(Ijedten.)* Valami baj van?
ANYA: Jaj, ez a Jenő... Azért jöttem, hogy magára talán hallgat. Mert ha egyszer valamit a fejébe vesz...
TIBOR: De hát mi történt?... Ha valamiben segíthetek, természetesen...
ANYA: *(kissé elcsukló hangon)* Képzeld! Le akarja szerelni a hálót.
TIBOR: *(megütközve)* A hálót?
ANYA: Azt mondja, ma már csak úgy érdekes... Jaj istenem! Mért is kezdte ezt az egészet...
TIBOR: Nincs semmi baj. Majd én beszélek a fejével. Addig is nyugodjon meg... És hát Jenő olyan biztosan mozog. Higgye el, semmi ok az aggodalomra...
ANYA: *(hevesen közbevág)* Tudom. De azért beszéljen vele. Okvetlenül... *(Elsírja magát).* Jaj istenem, maga nem tudja, mit élek én át. Már aludni sem tudok. És ha mégis, azt álmodom, hogy lezuhant... Meg amúgy is, olyan furcsa mostanában. Tibor fiam, micsoda bolondéria ez? Az a gyerek már mással se törődik. Pedig azelőtt olyan rendes volt... Úgy félek. Nagy baj lesz még ebből...
TIBOR: Ugyan már... Tessék megnyugodni. Vigyázok én Jenőre. Ne tessék félni...

(Szava elhalkul, közzene.)

- TIBOR: Alig vártam, hogy megszabaduljak tőle. Nehezen bírom a síró öregasszonyokat.
JENŐ: *(hangja kezdetben visszhangtérben)* Mégis megpróbáltál lebeszélni.
TIBOR: Nem túl nagy meggyőződéssel. Csak mert megígértem... És megkönnyebbültem, amikor hajthatatlan maradtál. Tudtam, előbb-utóbb meg kell próbálnod háló nélkül. Azt hiszem, ha nem mersz rá vállalkozni, nagy csalódást okozol. Csakis így tetszettél nekem: bátornak és merésznek. Te nem is sejtetted, milyen büszke voltam rád, amikor segítettem a hálót leszedni... De az anyád félelme megfertőzött. Nem mertem a szemébe nézni. És gyökeret vert bennem a meggyőződés, hogy ez a játék csak egyképpen végződhet. Reszketett a gyomrom, ha a mutatóványaidat néztem. Mégsem mertem elfordítani az arcomat. Félttem, észreveszed, hogy rettegek. És akkor a te nyugalmadnak is vége.
JENŐ: Pedig én nyugodt voltam. Nem is képzeled, mennyire.
TIBOR: Most már tudom, miért. De akkor nem tudtam. Éppen ezért volt nyugtalanító a nyugalmad. Túl nagy volt.

Volt benne valami a túlfeszített húr nyugalmából. Minden pillanatban elpattanhatott.

JENO: Nem is sejtetted, mi rejlik emögött?

TIBOR: Nem. Csak azt, hogy itt lappang valami. Nyugtalanított, mégsem mertem bolygatni. Ha megtöröm a varázst, vége a játéknak. És akkor mihez kezdek veled? Meg magammal. A mi úgynevezett barátságunkkal. A játék, amit elkezdtünk, fontosabb volt nekem a titkaidnál. Pedig ha igazán a barátod lettem volna, jobban meg akartam volna tudni mindent. Hogy visszatarthassalak, ha kell. De csak a képességeid érdekeltek, talán az életednél is jobban. Vagyis nem akartam tudni semmiről. Mégis megtudtad. Ha későn is. Hidd el, jobb, hogy így történt.

TIBOR: *(kihívóan)* És ha azt mondanám, amikor megtudtam, talán még nem is lett volna késő?

JENO: *(megdöbbenve)* Előbb tudtad volna meg? Mielőtt még vége lett volna?

TIBOR: Igen. Mielőtt még vége lett volna... Nos? Ehhez mit szólnsz?

JENO: Mikor tudtad meg?

TIBOR: Azokban a percekben, amikor ráébredtél, hogy a titkod nem maradhat meg titoknak.

JENO: És hogyan? Nem értem.

TIBOR: Néha percek alatt többet ért meg az ember, mint máskor hetek vagy hónapok alatt. Éppen csak rád néztem... Pedig semmi különös nem történt. Csak a rakárnokunk lépett be. Ugyanolyan reggel volt, mint máskor...

(Szava elhalkul. Közzene. Írógépkattogás.)

RAKTARNOK: Itt van, tessék, Tibor öcsém. A kimutatás, amit tegnap kértél.

TIBOR: Kösz... *(Szórakozottan.)* És máskülönben? Hogy vagyunk, Rudi bátyám? Van valami újság?

RAKTARNOK: Semmi különös. Te vagy a fiatalabb, neked kellene újságokat tudni... Ja igaz! Mit szólnsz a Benákhhoz?

TIBOR: A Benákhhoz?

RAKTARNOK: Igen. A patikushoz. Nem ismered? Olyan kis köpcös, nyakatlan ember...

TIBOR: Tudom már, tudom. Mi van vele?

RAKTARNOK: Hát te nem is tudod? Letartóztatták. Állítólag kábítószerekkel üzerkedett.

TIBOR: *(nem túl nagy élénkséggel)* Nofene. Hát ezt ki gondolta volna.

RAKTARNOK: Én is csodálkozom. Rendes embernek látszott. Persze megesik, hogy éppen olyanról derül ki valami sötét dolog, akiről igazán nem hinné az ember. És azt mondják, elég sokan bele vannak keveredve ebbe a dologba. Állítólag...

(Váratlan ajtónyikorgás.)

EGY HANG: Rudi bácsi! ... Na, csakhogy megtaláltam ...
RAKTARNOK: Mi van már megint?
EGY HANG: Jöjjön már. Várják. Az emberek már idegeskednek ...
RAKTARNOK: Hiába, egy percnyi nyugta se lehet az embernek. Na viszontlátásra, Tibor öcsém ...

(Lépések, ajtócsapódás.)

JENŐ: *(rövid csend után)* Mit mesélt ez itt összevissza?
TIBOR: Mit tudom én. Hogy a Benákat letartóztatták. Ha el nem hívják, képes egy óra hosszat itt dumálni nekem.
JENŐ: *(megdöbbenve)* Benákat letartóztatták?
TIBOR: Igen, a gyógyszerészt.
JENŐ: *(ijedten)* És ez igaz lenne?
TIBOR: Valószínűleg. Azt hiszem, már mástól is hallottam, csak kiment a fejemből ... Persze, a sógorom említette tegnap.
JENŐ: *(idegesen)* Te, én ezt nem hiszem. Ez valami kacsa lehet.
TIBOR: Ilyesmit nem szokás csak úgy kitalálni.
JENŐ: *(dadogva)* De hát ez ... Nem, ez lehetetlen. Képtelenség ...
TIBOR: Előfordult már ilyesmi ... De mit érdekel? *(hirtelen megdöbbenve.)* Te, Jenő! Mi van veled?
JENŐ: *(erőltetett nyugalommal)* Mi lenne? Semmi.
TIBOR: Tisztára zöld vagy.
VERA: De csakugyan. Rosszul vagy?
JENŐ: Én? ... Érdekes, észre se vettem ... *(Kis szünet után, sietve.)* De lehetséges. Napok óta nem érzem magam valami jól.
TIBOR: Te? Tegnap semmi se látszott rajtad. Egész délután gyakoroltál. Remekül működtél.
JENŐ: De igen. Tegnap is elég rosszul voltam.
VERA: Ugyan már! Az előbb még kutyabajod se volt. Egyik pillanatról a másikra sápadtál el.
JENŐ: *(hirtelen kirobbanva)* De ha egyszer rosszul voltam! Csak tudom, hogy éreztem magam! Talán elrontottam a gyomromat! Vagy megfáztam! Na és?! Olyan nagy csoda ez? Talán a ti engedélyetek kell hozzá, hogy rosszul legyek?!
TIBOR: *(megütközve)* Csak azt tudnám, hogy most mért borultál ki?
JENŐ: *(még hevesebben)* Mert unom a kérdezősködést! Hogy hogy vagyok! Mi közötök hozzá? Akkor vagyok rosszul, amikor rám jön! És amikor kedvem tartja! Értitek? És torkig vagyok veletek! Torkig, értitek, torkig!

(Hallani, amint felugrik, lépések, ajtócsapódás. Pár pillanatnyi döbönt csend.)

VERA: Hát ezt meg mi lelte?
TIBOR: Az ördög tudja... Hacsak nem a Benák...
VERA: A Benák?
TIBOR: Igen. A Benák... Akkor sápadt el, amikor Rudi bácsi a Benákat említette. Te jó isten... Erted, mire gondolok?...
VERA: Egyáltalán nem. Mi köze Jenőnek ahhoz, hogy ez a Benák...
TIBOR: Uram isten! Hát csakugyan nem értenéd? Hát mit gondolsz, mi fújta el olyan hirtelen Jenő lámpalázát? Hogy egyszerre csak úgy mozgott a kötélén, mintha mi ott se lennénk? *(Hirtelen hahotázni kezd.)*
VERA: Mi van veled? Az istenért, most mit nevensz?
TIBOR: *(nevetéssel küszködve)* De hiszen ez óriási... A mi Jenőkénknek támadt egy ötlete. Megtoldotta önmagát egy kis kábítószerrel... Az agyalágyult, szerencsétlen flótás... De meg kell adni, jól falhoz állított bennünket. Bedőlünk neki. Elérte, hogy lelkes tisztelettel tekintünk rá. Micsoda csaló szélhámos...
VERA: Te fantazálsz. Ez nem lehet igaz.
TIBOR: Márpedig ez igaz. Erre mérget vehetsz. Nem figyelted meg, milyen különös a nézése újabban?... Ez igaz, Verácskám, ez igaz.

(Kissé hosszabb szünet. Feszült csend, esetleg óráketyegés.)

VERA: És ha igaz? Akkor most mi lesz?
TIBOR: *(tompán)* Semmi. Nem tudom... A táncnak mindenestre vége.

(Közzene.)

JENŐ: *(hangja visszhangtérben)* És aztán? Mi lett? Mit csináltál?

TIBOR: Egy ideig vártam, de láttam, hogy nem jössz vissza. Mégse futottam mindjárt utánad. Ülve maradtam, és tovább dolgoztam. Azaz, úgy tettem, mintha dolgoznék. Vera nyaggatott, nézzem meg, hová tűntél. Sőt ki is mondta, amit én csak gondoltam. Hogy valami örültséget csinálsz, amint mondani szokás. Mégsem mozdultam. Alighanem, mert becsapottnak éreztem magam. Haragudtam rád, amiért lóvá tettél, mondhatni, idegen tollakkal ékeskedtél. Még arra is gondoltam, bármi történjen is, megérdemled a sorsodat. Meg talán nem is vettem egészen komolyan a saját föltevésemet. Elvégre honnan tudhattam, hogy csakugyan úgy van, ahogy gondoltam... Vagyis kivártam a munkaidő végét, és csak azután indultam hozzátok. De még akkor se futottam. Nevetségesnek találtam volna. Csak amikor a kapuhoz értem, fogott el újra a rémület...

(Közzene. Dörömbölés, majd Tibor hangja.)

TIBOR: *(miközben zörget)* Halló! Jenő, itthon vagy? Nyisd ki! ... Én vagyok, Tibor! A barátod! Halló! Nyisd ki! *(Mind hangosabban dörömböl, kiáltozik.)* Halló! Jenő! Itthon vagy!?

(Kicsapódó ablak hangja.)

ASSZONY: Takácsékat keresi?

TIBOR: Igen. Nincsenek itthon?

ASSZONY: Nincsenek ... A ...

TIBOR: *(izgatottan a szavába vág)* Hová mentek? Nem tudja?

ASSZONY: Nagy baj van ... Jenőt elvitték a mentők ...

TIBOR: Mi történt? Lezuhant? Beszéljen!

ASSZONY: Nem ... Azt mondják, bevett valamit. Megmérgezte magát ... Ilyen fiatal ember, ki gondolta volna ... Jaj istenem, de borzasztó ... Éppen az előbb, nincs egy fél órája. *(Érezhetően szenzációként tálalt, részletes beszámolóba kezdene.)* Látom, hogy megáll a mentőautó a ház előtt. Szaladok ki, de akkor már hozták is. Hordágyon és a ...

TIBOR: *(szavába vág)* Élt még?

ASSZONY: Nem tudom ... De igen ... Csak a mentőorvos azt mondta, kevés a remény ... Mondja, maga a barátja volt. Talán tudja, hogy miért ...

TIBOR: *(nyersen)* Semmit se tudok. Köszönöm. A viszontlátásra.

(Futó lépések hangja. Közzene.)

JENŐ: És aztán?

TIBOR: Semmi aztán. Vége. Futottam a kórház felé. De ez már nem érdekes. Ennyiből is láthatod, mennyire voltam a barátod.

JENO: Igazad van. Hát akkor ...

TIBOR: *(ijedten)* Elmész?

JENŐ: Ezt akartad. Vagy nem?

TIBOR: Igaz ... *(Mentegetőzve.)* És meg kell, hogy értsél. Te elmentél. Ahogy mondtad, levontad az összes konzekvenciákat. De engem itt hagyta. Miután előzőleg megcsillantottad előttem a lehetőségeket, és elhitetted velem, hogy ott hagyhatom az örökös írógépkattogást, az álmos hivatali órákat, a fafejű kollégák süket dumáját a sporteredményekről ... És nekem most ki kell józanodnom. Folytatnom kell, a menekülés minden lehetősége nélkül. Újra be kell törnöm magam ... Értesz engem?

JENŐ: Értelek: ez nem megy az én kísértésem mellett ... Nos akkor csakugyan ...

TIBOR: Isten veled, öreg fiú. És ne haragudj ...

JENŐ: Isten veled . . . Azaz várj csak.
TIBOR: *(meglepve, barátságtalanul)* Mit akarsz még?
JENŐ: Te ezt az egészet csak azért mondtad el nekem, hogy megszabadulj tőlem. Így van?
TIBOR: Igen . . . De ezt meg kell értened. Ahogy már mondtam neked, én . . .
JENŐ: *(örömmel)* De hát akkor te csak befeketítetted magad. Hogy megsértődjem. Valójában azonban a barátom voltál.
TIBOR: *(nyersen)* Ez nem igaz! Minden úgy volt, ahogy elmondtam. És most már igazán távozz. Nincs több mondanivalóm.
JENŐ: De . . .
TIBOR: *(magából kikelve ordít)* Azt mondtam, tűnj el! Takarodj! Hát nem érted, te állat?! Hát van neked egyáltalán bőr a képeden?! Takarodj! Azonnal! A hangodat se halljam többé!

(Hosszabb csend, óraketyegés.)

TIBOR: *(óvatosan)* Te, Jenő. Itt vagy még? . . . Hallasz engem? . . . *(Rövid szünet.)* Úgy látszik, tényleg elment . . . *(Hangosabban.)* Jenő. Jenőkém . . . Ugyan, öregem, ne marháskodj. Úgyis tudom, hogy itt vagy . . . Szóval ide figyelj, csak azt szeretném mondani, hogy . . . Vagyis hát értsd meg, én . . .

(Zene. A „kötéltánc-dallam” gyászindulószerű változata perceként át erősen szól.)